

Naam voorstel 15013822	GS brief van 15 september 2015 met halfjaarlijkse rapportage over voortgang Sluiskiltunnel		
Betreft vergadering	Commissie Economie en Mobiliteit		9 oktober 2015
Te verzenden via	IBABS		
Verzenddatum	29 september 2015		
Commissiegriffier	Annemieke Lobik	0118 631888	am.lobik@zeeland.nl
Inhoudelijk ambtenaar	Jeroen Steenbakker	0118 631058	jig.steenbakker@zeeland.nl
Verantwoordelijk bestuurder	A.J. van der Maas		

Inhoudelijk	
Naam voorstel	GS brief met halfjaarlijkse rapportage aan PS over de voortgang van het project Sluiskiltunnel
Aanleiding	Toegezegd is dat PS twee keer per jaar worden geïnformeerd over de voortgang. Dit betreft de rapportage over het 2 ^e halfjaar 2014
Bevoegdheid	GS
Voorstel	Ter informatie
Toelichting	
Kosten en dekking	Gelet op de voortgang van het project is het krediet per 1 januari 2015 verlaagd met € 24,8 miljoen tot € 283 miljoen. Op de post onvoorzien resteert, na een tegenvaller met betrekking tot de indexering, nog € 1,2 miljoen.
Overige informatie	De volledige voortgangsrapportage met een overzicht van de post onvoorzien ligt vertrouwelijk ter inzage bij de statengriffie

15013822

Provincie Zeeland

Gedeputeerde Staten

bericht op brief van:

de voorzitter van Provinciale Staten
p.a. Statengriffie

uw kenmerk:

ons kenmerk: 15012786dg

afdeling: Planvorming en Realisatie

bijlage(n): 2 (onder geheimhouding ter inzage)

behandeld door: J.J.G. Steenbakker

doorkiesnummer: 0118-631058

onderwerp: Halfjaarlijkse rapportage aan Provinciale Staten
over de voortgang van het project Sluiskiltunnel

verzonden:

24 SEP. 2015

Middelburg, 15 september 2015

Geachte voorzitter,

In de vergadering van Provinciale Staten van 29 mei 2009 is ingestemd met het voorstel voor de realisatie van de Sluiskiltunnel met aansluitende wegen. In het betreffende voorstel is toegezegd dat Provinciale Staten twee keer per jaar worden geïnformeerd over de voortgang van het project.

Door de B.V. Kanaalkruising Sluiskil (verder 'B.V. KKS' genoemd) wordt conform de overeenkomst van opdracht tussen de Provincie en diezelfde B.V. KKS per kwartaal een rapportage opgesteld. De kwartaalrapportages van het derde en vierde kwartaal van 2014 zijn in de aanwezigheid van de voormalig gedeputeerde C. van Beveren, besproken en vastgesteld in het opdrachtgevers/opdrachtnemersoverleg van respectievelijk 4 december 2014 en 30 maart 2015.

Op basis van beide rapportages is onderstaande samenvatting van de belangrijkste ontwikkelingen in de tweede helft van 2014 opgesteld. Tevens bevat deze rapportage een korte vooruitblik naar de komende periode.

Ter aanvulling op onderstaande samenvatting ligt de volledige rapportage van de B.V. KKS over het vierde kwartaal van 2014 als ook het overzicht van de post onvoorzien zoals gebruikelijk onder geheimhouding ter inzage bij de Statengriffie. Omdat er in de verantwoording bedrijfsgevoelige informatie is opgenomen die wij vertrouwelijk van derden hebben ontvangen geldt de uitzonderingsgrond van art. 10, eerste lid, sub c van de Wet openbaarheid bestuur en hebben wij geheimhouding opgelegd op basis van art. 55 lid 3 Provinciewet. Daarnaast stelt een geheime behandeling de B.V. KKS in staat zo open en concreet mogelijk te rapporteren.

Zoals uw college weet is de Sluiskiltunnel sinds 23 mei van dit jaar in gebruik. Het project zelf is nog niet afgerond. Zoals het er nu naar uitziet zal dat eind 2015 zijn. Dan wordt ook de B.V. KKS opgeheven. Wij zijn er ons van bewust dat de informatie die in deze rapportage staat in veel gevallen dan ook reeds bekend en achterhaald is. Ondanks dat wensen wij vast te houden aan de gemaakte afspraken om Provinciale Staten en ook het ministerie van Infrastructuur en Milieu halfjaarlijks te informeren. Op die manier krijgt u een volledig beeld van het verloop van het project. Niet alleen technisch maar ook financieel.

Relatie B.V. KKS met de aannemerscombinatie BAM/TBI (verder 'CBT').

De B.V. KKS en de aannemer hebben begin 2011 afspraken gemaakt over de communicatie, gedrag en samenwerkingsterreinen. Dit is regelmatig gemonitord.

In november 2014 is het addendum ondertekend waarin de afspraken zijn vastgelegd over een vervroegde en een restpuntenvrije oplevering van het project. De aannemer ontvangt hiervoor een bonus van respectievelijk € 1 mln. en € 1,65 mln. Eerder hebben de B.V. KKS en CBT een tweede vaststellingsovereenkomst gesloten met betrekking tot de openstaande punten t/m november 2013. De overeenkomst die hiervoor is opgesteld is reeds in februari 2014 ondertekend. De B.V. KKS heeft hiervoor een bedrag van € 1,55 mln. betaald aan de aannemer. De genoemde bedragen zijn reeds gebudgetteerd. Deze komen dus niet meer ten laste van de post onvoorzien.

Er zijn afspraken gemaakt over de invulling van het tweejarig onderhoudscontract. De B.V. KKS en de aannemer hebben overlegd over de optie om het onderhoudscontract met 8 jaar te verlengen. In het contract met de aannemer is hiervoor een plafondbedrag opgenomen. Er was onduidelijkheid over de inhoud van de onderhoudswerkzaamheden in relatie tot het plafondbedrag. De aannemer had aangegeven dat men hier niet aan kan voldoen. De B.V. KKS had de mogelijkheid om de aannemer aan het contract gehouden maar heeft er voor gekozen om via overleg toch tot overeenstemming te komen. De B.V. KKS wenste hierover uiterlijk 1 september 2015 overeenstemming te bereiken. Dat is uiteindelijk niet gelukt. Omdat dit een wijziging van het contract betekent dienen wij hierover te zijner tijd nog een besluit te nemen. De B.V. KKS zal ons hierin adviseren.

De samenwerking tussen de B.V. KKS en de aannemer met betrekking tot de werkzaamheden aan de Verkeers- en Tunneltechnische Installaties (VTI) is voorspoedig verlopen. De software is tijdig opgeleverd. De aannemer heeft hiervoor wel alle zeilen bij moeten zetten.

Het laatste Project Follow Up heeft plaatsgevonden. Daarbij hadden zowel de aannemer als de opdrachtgever aangegeven zeer gemotiveerd te zijn om het project op 22 mei 2015 zonder restpunten en geschillen op te leveren. Dat is op één punt niet gelukt. Omdat het organisatorisch niet mogelijk bleek dit betreffende punt voor 1 september 2015 af te ronden heeft de directie van de B.V. KKS besloten toch het volledige bonusbedrag uit te keren.

Veiligheid en kwaliteit

In het tweede halfjaar waren de resultaten van wisselend niveau. Positief was dat er geen sprake is geweest van ongevallen. Wel waren er een zestal gevaarlijke situaties die gelukkig geen lichamelijk letsel tot gevolg hadden. Een van die situaties betrof het doorknippen van een kabel die onder spanning stond. Er is onderzocht hoe dit heeft kunnen gebeuren.

Er zijn in het derde en vierde kwartaal samen 109 veiligheidsinspecties uitgevoerd. Daarbij zijn 150 risico's geconstateerd die nagenoeg allemaal als klein tot middel konden worden gekwalificeerd. De risico's hadden voor het overgrote deel te maken met gedrag en organisatie.

In juli heeft de B.V. KKS een externe partij opdracht gegeven het veiligheidsmanagementsysteem te checken. De uitkomst daarvan was positief. Als gevolg van de dalende prestaties is in november een extra veiligheids sessie gehouden met de uitvoerders van de aannemer en de toezichthouders van de B.V. KKS. In december is een onafhankelijke audit gehouden op het veiligheidsmanagementsysteem van de aannemer.

De B.V. KKS en de aannemer hadden voorafgaand aan de testen afspraken gemaakt over hoe zou worden omgegaan met de testprotocollen. De fabriekstesten van de technische installaties zijn met goed gevolg uitgevoerd. Ook de daaropvolgende testen die op locatie zijn gehouden zijn voor het merendeel goed verlopen. Daar waar er sprake was van onvolkomenheden zijn deze vervolgens naar tevredenheid opgelost.

Op het eind van het tweede kwartaal van 2014 was de prognose voor de uitkering van kwaliteit € 656.513. De sterke stijging kwam doordat vanaf dat moment ook de bonus voor het (succesvol verlopen van de) testen ging meetellen. De prognose voor de veiligheid was uitgekomen op een bedrag van € 709.644.

Ontwerp en uitvoering

De activiteiten hebben zich in de tweede helft van 2014 geconcentreerd op de afbouw van de toeleidende wegen en de tunnel inclusief de verkeers- en tunneltechnische installaties VTI). Deze werkzaamheden hebben hun voltooiing genaderd. Het software ontwerp van de VTI was tijdig gereed en ook is alle hardware (ventilatoren, camera's, luidsprekers etc.) in de tunnel en de dienstgebouwen op tijd aangebracht. Ook is het testen van de installaties gestart (zie ook hiervoor). Dat verliep volgens planning. Bouwkundig waren de bedieningsgebouwen bijna klaar. Dat gold ook voor de tunneltoeritten en de tunnel zelf. Wel moest de beplating

aan de tunnelwanden nog worden aangebracht. Dit was kritisch met betrekking tot de planning want dat moest gereed zijn voordat de geluidsinstallatie kon worden getest. Hierover zijn goede afspraken gemaakt met de aannemer. Ook zijn de kanteldijken aangelegd en waren de werkzaamheden aan de toeleidende wegen na-genoeg afgerond. Er moesten enkel nog wat restpunten worden afgehandeld. Zo moest onder ander op een aantal stukken de bovenste asfaltlaag nog worden aangebracht. Bijzonderheden in deze periode waren het verwijderen van de tijdelijke hulpbrug voor de spoorlijn over de oostelijke toerit en het op zijn oorspronkelijke plaats leggen en het in gebruik nemen van de nieuwe ongelijkvloerse aansluiting ten zuiden van Terneuzen. Deze zaken zijn volgens planning uitgevoerd en opgeleverd.

Omgeving

Vergunningen

Tot en met 31 december 2014 waren inmiddels 136 vergunningen verleend. Verwacht werd dat er gedurende het verdere verloop van het project nog 38 vergunningen/meldingen etc. nodig zouden zijn.

Tunnelveiligheid

Er is veel energie gestoken in het opstellen van het veiligheidsbeheerplan met bijbehorende documenten. Een belangrijk onderdeel daarvan was het opleiden, trainen en oefenen (OTO). In het laatste kwart is gestart met het opleiden en trainen van de betrokken werknemers van de N.V. Westerscheldetunnel en de hulpdiensten. Medio april 2015 heeft er een integrale oefening met de hulpdiensten plaatsgevonden.

In de eerste helft van 2014 is het toetskader zoveel als mogelijk ingevuld. Dat was van belang voor het verkrijgen van de openstellingsvergunning. Het restant kon pas worden ingevuld na afronding van de verschillende testen. De veiligheidsbeambte heeft een positief advies gegeven op het veiligheidsbeheerplan. Dit plan is samen met onder andere het genoemde advies en het toetskader voorgelegd aan de gemeente Terneuzen in verband met de aanvraag voor de openstellingsvergunning. De gemeente heeft deze vergunning eerst op hoofdlijnen verleend waarna de B.V. KKS verder kon met de voorbereiding. Op 9 december 2014 is deze procedure met de gemeente en andere betrokken instanties besproken en akkoord bevonden.

Overeenkomsten

De B.V. KKS en de N.V. Westerscheldetunnel hebben gewerkt aan het aanpassen van de overeenkomst voor de technische voorzieningen. Eind 2014 is deze wijziging voor ondertekening voorgelegd aan de N.V. Westerscheldetunnel.

De overeenkomst met de providers van mobiele telefonie is afgerond en door de vier betrokken providers ondertekend.

Het addendum met betrekking tot het aanpassen van de overeenkomst voor het beheer, onderhoud en verkeers- en incidentmanagement (BOVI 1) is ondertekend. Strekking hiervan is dat de N.V. Westerscheldetunnel niet enkel het materieel beheer van het tracé ten westen van de Sluiskiltunnel voor de Provincie uitvoert maar ook het deel ten oosten ervan.

In opdracht van de gemeente is een calamiteitenroute aangelegd die loopt vanaf de locatie van de hulpdiensten tot aan de zuidelijke rotonde van de nieuwe aansluiting bij Terneuzen. Deze weg is ongeveer gelijktijdig met de Sluiskiltunnel in gebruik genomen. Voor de aanleg van deze weg hebben wij begin 2014 besloten € 600.000 bij te dragen.

Landmark

Ter plaatse van de nieuwe aansluiting ten zuiden van Terneuzen is een kunstwerk gerealiseerd. Uit het oogpunt van kosten is besloten om hiervoor slechts één tunnelring te gebruiken in plaats van de twee overgebleven ringen. De tweede ring kan nu alsnog gebruikt worden voor een landmark bij het project N62 Sloeweg. Kunstenaar Jan van de Ploeg heeft de tunnelring bewerkt.

Bedrijfsvoering

Algemeen

De Raad van Commissarissen heeft ook in de tweede helft van 2014 uitgebreid stilgestaan bij de kwaliteit en veiligheid, de algemene voortgang van het werk, het risicobeheer en het toekomstig beheer, onderhoud en verkeers- en incidentmanagement. Gelet op de tijd die nodig is om het project geheel af te ronden en de B.V. KKS op te heffen blijft de Raad van Commissarissen aan tot 1 januari 2016.

Het ondernemingsplan en de begroting voor 2015 zijn behandeld. Aandachtspunt daarbij was het voorstel van de B.V. KKS om het geïndexeerde projectbudget te verlagen van € 308,7 mln. naar € 283 mln. (zie ook onze brief aan u van februari 2015 over de ontwikkeling van het projectbudget en het ondernemingsplan 2015).

Organisatie

Binnen de formatie van de B.V. KKS hebben het afgelopen halfjaar een aantal verschuivingen plaatsgevonden. Dat had geen grote consequenties voor de omvang van de formatie. Per 31 december 2014 bedroeg de formatie 23,1 fte. (39 personen). In de daaropvolgende maanden is dat aantal fors afgenomen.

Zeker vanaf het moment dat de Sluiskiltunnel in gebruik is genomen. Zo zijn twee medewerkers die vanuit de Provincie bij het project waren gedetacheerd met ingang van 1 januari 2015 aan de slag gegaan bij het project N62 (Sloe- en Tractaatweg).

Communicatie

In de verschillende vak- en lokale media is ook nog steeds regelmatig bericht over de voortgang van het project. Ook zijn de verschillende in- en externe nieuwsbrieven uitgegeven. In de zomer van 2014 is twee keer een opera opgevoerd in de tunnel.

In de tweede helft van 2014 hebben bijna 2.000 mensen een bezoek gebracht aan het informatiecentrum. Daarmee kwam het totaal in 2014 op 7.900. Dit lag ruim boven het verwachte aantal. Het informatiecentrum is op 1 juni 2015 gesloten. Wij hebben het informatiecentrum overgenomen van de B.V. KKS en gaan dit gebruiken als directieket voor het project N62 Tractaatweg.

Het vierde kwartaal van 2014 stond in het teken van de opening van de ongelijkvloerse aansluiting ten zuiden van Terneuzen. Tevens is samen met de aannemer energie gestoken in de organisatie van de officiële opening van de Sluiskiltunnel die op 19 mei 2015 heeft plaatsgevonden. De B.V. KKS heeft in november deelgenomen aan de Zeeuwse bedrijvenbeurs Contacta. Tijdens de KAM Infradag Veiligheid hebben de B.V. KKS en de aannemer samen een presentatie gegeven over de manier waarop de opdrachtgever en opdrachtnemer gezamenlijk omgaan met veiligheid.

Financiën

Het projectbudget is in november 2010 vastgesteld op € 295,6 mln. als gevolg van indexering en scopewijzigingen zijn de benodigde projectkosten eind 2014 gestegen tot € 307,8 mln. Dat heeft nog niet geleid tot aanpassing van het projectbudget omdat de extra kosten vooralsnog konden worden opgevangen binnen de post onvoorzien. Gelet op de voortgang van het project heeft de B.V. KKS voorgesteld om per 1 januari 2015 het projectbudget met € 24,8 mln. te verlagen tot € 283 mln. inclusief een post onvoorzien van € 6,5 mln.

Inmiddels heeft de B.V. KKS de hele aanneemsom betaald aan de aannemer. Voor het restant van het project is hij aangewezen op het in 2011 beschikbaar gestelde voorschot van € 40 mln. Enkel met betrekking tot de indexering en de eventueel overeen te komen contractwijzigingen ontvangt de B.V. KKS nog facturen. De financiële middelen die hiervoor nodig zijn komen uit het mobiliteitsfonds dat de Provincie en het ministerie van Infrastructuur en Milieu voor dit project hebben gevormd.

Naast positief nieuws was er in het laatste kwartaal van 2014 ook sprake van de grootste tegenvaller tot nu toe. Het bleek dat de B.V. KKS en de aannemer vanaf de start van het project niet de juiste formule hadden gehanteerd om de indexering te berekenen. Dat betekende dat de aannemer nog recht had op een bedrag aan achterstallige indexering van ca. € 5.4 mln. Dit bedrag is uit de post onvoorzien betaald waardoor de ruimte binnen de post onvoorzien nagenoeg direct na verlaging al was gereduceerd tot ca. 1,2 mln.

De B.V. KKS had in de tweede helft van 2014 reeds aangegeven te verwachten dat het project binnen de afgesproken tijd en binnen het aangepaste projectbudget kon worden gerealiseerd.

Voor een overzicht van de post onvoorzien wordt verwezen naar de onder geheim ter inzage gelegde bijlage. Voor een overzicht van de financiën wordt verwezen naar bijlage 7 van de eveneens onder geheim ter inzage gelegde voortgangsrapportage over het vierde kwartaal van 2014.

Risico's

De afgelopen periode heeft er tussen de betrokken partijen verschillende keren overleg plaatsgevonden over de projectrisico's. Het betrof een risicomanagementoverleg en een overleg met de aannemer. Ook is de adviesraad bij elkaar geweest. Het risicoprofiel van de B.V. KKS en de aannemer is verbeterd ten opzichte van het eerste halfjaar. Dit had mede te maken met het feit dat een aantal onderdelen van het werk succesvol konden worden afgerond. Voor meer informatie over de risico's wordt verwezen naar de bijlagen 1 t/m 6 van de vierde kwartaalrapportage.

Vooruitblik

Nu de bouwkundige en civieltechnische werkzaamheden zijn afgerond en de tunnel is geopend staat de komende periode vooral in het teken van de periode na ingebruikname van de tunnel en toeleidende wegen. De B.V. KKS en de aannemer streven er naar om binnen drie maanden na openstelling alle nog resterende werkzaamheden te hebben afgerond. Het is de bedoeling om het project vervolgens financieel af te ronden en de B.V. KKS daarna per 1 januari 2016 te liquideren.

De B.V. KKS, de aannemer, de N.V. Westerscheldetunnel en in mindere mate de Provincie overleggen nog over het lichten van de optie om het tweejarig onderhoudscontract met acht jaar te verlengen. De B.V. KKS verwacht hierover in de tweede helft van 2015 advies uit te brengen aan de Provincie. Hoewel de kans klein is bestaat de mogelijkheid dat partijen geen overeenstemming kunnen bereiken over de voorwaarden. Mocht dat inderdaad het geval zijn dan is de consequentie dat de Provincie na twee jaar zelf een nieuw onderhoudscontract op de markt moet zetten. De kosten daarvan zullen naar alle waarschijnlijkheid hoger liggen dan wanneer nu reeds overeenstemming kan worden bereikt.

Hoogachtend,

gedeputeerde staten,

drs. J.M.M. Polman, voorzitter

A.W. Smit, secretaris